

De Garreta a Bad Bunny, passant per Rosalía

Text > JOSEP PUJOL COLL

Il·lustració > LAURA REIXACH

Vaig ser convidat a la taula rodona «Juli Garreta, lector» amb motiu de l'any del compositor ganxó. Preparant-me-la, saltà la sorpresa: «La seva incultura bàsica, fora de la música, era increïble», afirmava Gaziel, que el va tractar molt. El periodista Canut Pellicer era d'un parer semblant, de manera que als qui en volien convertir la biografia en hagiografia se'ls va girar feina. A veure, tampoc era un gamarús ni un il·lustrat, simplement la literatura ocupava un lloc discret dins del seu oci. Garreta no complia els estàndards del compositor intel·lectual que s'esperava de l'artista del nou-cents, però no per això ni la seva vàlua ni la de les seves composicions s'haurien de veure minvades ni l'ungla del dit xic.

Aquesta predisposició envers l'artista il·lustrat ha continuat fins avui dia. Per als futbolistes, la capacitat lectora és opcional, tot i que els futbolfòbics sempre valorarem més un Pep Guardiola que un Sergio Ramos. En canvi, com a personatge públic, esperem d'un músic que sigui alguna cosa més que un bon músic, potser per aquella profunda aliança emocional que establim amb la música i, de retruc, amb els seus creadors. Així, el músic ha de tenir saviesa, discurs i opinió, i no em refereixo només a la capacitat d'explicar la seva poètica, sinó que volem que es mulli ètica i política —i millor si és cap al nostre bàndol.

En aquesta època de polaritzacions, fins i tot a la música *pop*, que tradicionalment s'ha pensat més per al consum massiu, bo i evitant temes candents que li pugui fer perdre quota de mercat, ara també se li exigeix compromís i posicionament. L'exemple paradigmàtic de tot això és l'estrella global Rosalía, a qui sembla que se li qüestiona tot el que fa. Que si fuma, que si reutilitza o no la roba, que si canta en massa llengües o en massa poques, i un llarg etcètera. Una de les polèmiques més importants que ha hagut de sufocar ha estat la seva posició sobre Palestina. Després d'un incòmode silenci, Rosalía —amb el seu equip al darrere, suposo— va fer unes declaracions prou intel·ligents i ponderades sobre la frivolització d'aquests temes per les xarxes, va parlar clarament de genocidi tot condemnant-lo i, al final, va actuar al Palau Sant Jordi per aquesta causa. No sabem quina part d'opinió personal i quina d'estimació estadística hi va haver en tot plegat, però al final hi va prendre partit.

Potser escric aquestes ratlles massa condicionat i impressionat per l'espectacle que va fer Bad Bunny durant la pausa de la Super Bowl, un al·legat polític en tota regla en favor de la immigració llatina, del panamericanisme, de la superació personal i la integració. Que fes venir vomitera a Donald Trump va ser molt bon senyal, i a molts ens va fer replantejar uns quants prejudicis que tení-

em entorn del *reggaeton* i del mateix Bad Bunny. D'acord, va monetitzar la protesta; d'acord, amb prou feines se l'entenia; d'acord, no és un gran cantant; d'acord, té algunes lletres masclistes i primàries; d'acord, el ritme d'havanera accelerat i mecànic se'ns pot fer carregós, invasiu, esgotador, previsible. Però, tot i això, la musicalitat i la capacitat tècnica acaben passant a un segon pla quan el missatge moral ens convenç. És el que ja ens passava amb els grans cantautors, que en feien prou amb una guitarra i molta fermesa per ser venerats.

Acabem supeditant la capacitat exclusivament musical de Garreta, Rosalía o Bad Bunny en favor d'un embolcall d'artista loquaç, apte per a debat, amb intel·ligència emocional, trempat, idolatrabable. Els demanem massa? No n'hi hauria d'haver prou amb el domini matemàtic del so, un control prodigiós dels dits o l'embruix de la seva veu?

